

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

A lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 82. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — — —	24 kor.
Félévre	— — — — —	12 .
Negyedévre	— — — — —	6 .
Egy hóra	— — — — —	2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —		

Hirdetések

a kiadóhivatallal fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Alkotmányunk Golgothája.

Nagybecskerek, április 10.

... Az Istenember, a Megváltó, a Messiás nagypénteken szenvedte a kínos keresztalát, s a sebeiből fakadott vércseppek mindenike üdvösséget adott a bűnökben dúsuló emberiségnek.

Tövis-koronája alól ami vér kibugyogt: az a szabad gondolkodás megváltása lön.

A kezeit átmetező szögek a szabad munkára jogosították föl a világot.

A szögek, mikkel hóhérai lábait rögzítették a keresztfához, főlzabadták az egyre fokozódó s feltartóztatlan haladást.

A mely sebet szent szive tájékán a marcona és durva római legionárius ütött, abból az örök és szívbeli szeretet éltető heve omlott ki az egész világra.

A két lator, kit melléje feszítettek, otromba gonyként, az ő hangtalan szenvedésének láttára, az Isten bocsánatába vetett megnyugvással lehelte ki hitvány párját.

Reá tekintve, utolsó lehelletük belefosztott a mindeneket eltakaró, elfedő szeretet napsugaras Glóriájába...

A csodálatos tragédia, mely aztán világrendítő, lelkeket tisztító hitté formálódott ki a maga homályos, bár egyszerű történetéből — föltámadással nyert befejezést, sőt hat hét múlva a fenséges magasból leszálló Szentlélek töltötte be az igazságra szomjas és a hitben ingatag népek érzelenvilágát.

* * *

... És ma, az Urnak 1903. esztendejében a mi szegény, pártoskodás által szétmarcangolt, bár bölcs tanácsok által ideig-óráig összefércelt alkotmányunk, me-

lyet annyi véres verejték szerzett meg, sőt vissza nekünk, — a maga nagypénteki Golgothája elé néz.

Fölfeszítetik, két lator közé, akik igazi jezsuita módon azt vallják elvökül, hogy "a cél szentesíti az eszközöket".

A fölött nem vitatkozunk, hogy a katonai javaslatok az ország érdekeinek megfelelő-e, vagy sem? A felett sem háboruszkodunk, hogy megbirjuk-e a pénz-és véradót? Nálunknál bölcsőbb, messzebbre tekintőbb s ami fő, a világpolitikának szövevényeit bensőbb ismerő államférfiak tudják mérlegelni, hogy miért szükséges véderőnknek emelése.

Lengyel Zoltán, a forradalmár, — Papp Zoltán, az alkalmi költő, — Rákosi Sipulusz, a humorista, — Sebess Dénes, a politikai csecsemő s Kubik Béla, a heccelő gazdag agrár 48-as ezt bizonyára jobban tudják.

De egyet tudunk mi is. Alkotmányunk legsarkalatosabb tételei forognak közel fenyegető veszélyben.

Az óriási többség akarata — szemben az elenyésző kisebbség terrorizmusával.

A törvényen belüli nyugodt kormányzás, szemben a törvényen kívüli állapotok beláthatlan következményeivel.

A nép souverénitása elve szembe állítva az éhes tömeg fölbujtogatott zajongásával.

A rügyek hasadása a dermesztő fagy ellenében.

A nyiló bimbók harca az alattomos hernyók ellen.

Hova vezet ez?

A rügyek, a bimbók fakadnak, — de virágházi növények módjára elenyved-

nek, ha erőszakkal hívjuk előre őket. Ha pedig óvatosan kezeljük, ápoljuk, neveljük, tavaszuk csakhamar nyárrá s gyümölcsérett őszszé lesz.

Különböztetéstől kiszárad a fájuk is — s jön az alkotmány Golgothája.

Dr. Szász Károly.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Nagyszombat.** Az Ur végigszenvedi a kálváriát. Mély csend uralkodik a templomban, gyászelep borítja az oltárokat, a harangok érszava elnémult. Ma kopersóba tették az Üdvözítőt s százával zarándokolt az ajtatos hívők serege a szent sírhoz. A gyász holnap estéig tart, de a harangok már nagyszombaton reggel térnek vissza, mikor a pap elénekli a „Gloria“-t. Este 1/7-kor véget ér az egyház gyásza, újra megszólalnak a megnémult harangok, hirdelve a világnak, hogy az Üdvözítő feltámadott és diadalmas körutra viszik az oltári szentséget. A róm. kath. templomban nagyszombaton reggel 6 órakor lesz a „Szentségkítétel“, 7 órakor tűz és vízszentelés, 9 órakor nagymise, tartja Szabó Ferenc apát-plébános. Este 1/7 órakor feltámadási körmenet, melyet szintén Szabó Ferenc apát-plébános tart.

— **Tanácsülés.** Említettük, hogy a városi tanács tegnap délután ülést tartott. Az ülés fontosabb tárgyait mai hireink sorában közöljük.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A bemutatás.

Elbeszélés.

Tél volt, esett a hó. Egy körülbelül huszonöt esztendő fiatal ember idegesen ment egyik utcasarokról a másikra s bérkocsit keresett. A kocsik egymásután haladtak el előtte, de egy sem volt üres. Végre észrevett egy üreset, intett a kocsisnak, aki rögtön megállt. Az ifju kinyitotta az ajtót s belépett a kocsiba; ugyanabban a pillanatban a másik oldalról egy hölgy szállt fel.

— Bocsánat, asszonyom — szólt a fiatal ember — a kocsit üres volt, amikor megállítottam.

— Kérem, uram — felelt a hölgy — én állítottam meg.

— Én intettem a kocsisnak.

— Én szóltam neki.

— Nagyon sietős az utam... halaszthatatlan dolgok.

— Eppen úgy, mint nekem uram! Bevásárlások, amelyeket nem halaszthatok el.

A hölgy közben leült s az ifju is leült melléje. Tovább vitatkoztak, egyik sem akart engedni. A kocsis már nyugtalanodott.

— Asszonyom — szólalt meg végre a férfi — javaslatot teszek: használjuk együtt a kocsit.

— Hogy gondolhat ilyet?

— Miért ne?

— A legnagyobb mértékben illetlen dolog volna... hiszen nem is ismerem.

— Ah igen... kérem.

S az ifju átnyújtotta neki a névjegyet, amelyre ez volt írva: Dubois Alexander, ügyvédjelölt.

Amíg a hölgy tétovázva tartotta kezében a névjegyet, az ur így folytatta:

— Igazán minden aggodalom nélkül itt maradhat a közelemben.

— Jó, elfogadom a javaslatát.

— Kérem, parancsoljon először ön, aztán

kerül majd rám a sor. Milyen címet mondjak a kocsisnak?

— Boulevard Strassbourg.

— Kocsis, Boulevard Strassbourg!... Ez egyszerű, nekem éppen ott a közelben kell látogatást tennem.

A hölgy nem felelt. A férfi lopva jobban szemügyre vette: nagyon csinos barna nő volt, előkelő külsővel, az arcán valami melankolikus kifejezéssel. Mikor a kocsit megállt, kiszállt, bement egy boltba s csakhamar kis csomaggal tért vissza.

— Ha megengedi, most az én rendelésem következik.

— Helyes, úgy egyeztünk meg.

A férfi odaszólt a kocsisnak, a kocsit tova gördült.

— Nem sokáig fogom várakoztatni asszonyom!

— Kisasszony...

— Ó, ezerszer bocsánatot kérek kisasszony! — kiáltott fel az ifju. Most már értem, hogy illetlennek találta a javaslatomat; ha parancsolja, rögtön leszállok.

— Nem szükséges; ha már együtt kezdjük meg az utat, folytassuk is.

— Fogadja hálás köszönetemet. Mindjárt itt leszek.

S csakugyan, tíz perc alatt elvégezte a látogatását s megint ott volt a kocsiban. S mentül többször nézte fiatal utitársát, annál szebbnek találta. Beszélgetésbe merült, könyvekről, színházokról eszegett, a fiatal leány mindehhez hozzá tudott szólni, arrogancia nélkül, de fontoskodás nélkül is. Az itélete mindig találó volt s azt is fölemlítette, hogy a zenét nagyon szereti s maga is zongorázik. S minden nézete egyezett a fiatal Duboiséval; az idő gyorsan mult, hogy az ifju sajnálkozva gondolt arra a pillanatra, amikor el kell válniok.

Ahogy megegyeztek, váltakozva adták ki a rendeletet a kocsisnak, a lány most már tréfásnak találta a dolgot s néha vig mosolygás áradt el az arcán, amely azonban csakhamar megint felvette rendes buskomor kifejezését.

A fiatal ember töprenkedett, hogy hogyan huzhatná-halaszthatná a válás percét s hogyan ejtethné módját a viszonzatlanságnak. Végre megszólalt.

— Kisasszony, véghetetlenül hálás vagyok a véletlennek, amely megengedte, hogy önnel kocsikázhassak együtt. S köszönöm az ön jóságát is. De még nagyobb jót tenne velem, ha megengedné, hogy a hálámat a szülei házában fejthessem ki.

— Kérem, ezzel ne fárassza magát; kölesönösen szolgálatot tettünk egymásnak, egyikünk sem tartozik a másiknak hálával.

— Tehát nem láthatom viszont? — kérdezte a fiatal ember leverve.

— Ez csak nem lepi meg?

— Sajnálom, őszintén sajnálom, most, hogy már ismerem.

— De hisz alig, hogy ismer!

— Mikor beszélgettem önnel s az elragadó... — Uram!

— Engedje meg tehát, hogy viszont láthassam a szülei jelenlétében!

— A szüelim nem fogadnak látogatót.

— Természetesen, ha ez a kívánságom önre nézve kellemetlen, elállók tőle.

A leány nem felelt.

— Egészen független vagyok — folytatta Dubois. — Van egy kis vagyonom is és az anyámmal lakom együtt, aki nagyon szeretné, ha meghazasodnék... Az volna a vágyam, hogy az anyám megismerje önt.

— Szent Isten! hiszen ez teljes vállomás! Végtelen talákozásunk kezd végtetessé lenni.

— Miért végtetessé? Nem végződhetik-e úgy, mint a vígjátékokban, nem találhattam-e rá a boldogságomra?

— Hagyuk ezt a témát.

— Csak öntől függ.

— Talán nem annyira, mint gondolja.

— Hát olyan borzasztóak az ön szülei?

— Apám is, anyám is a megtestült jóság, de azért még egyszer kérem, mondjon le erről a térről.

A „Hivatalos Melléklet“ nélkül.

— **Uj iskolaigazgató Nákófalván.** Opperle Péter nákófalvai iskolaigazgató a múlt hónapban tartott iskolaszéki ülésen lemondott az igazgatói állásról, miért is az iskolaszék javaslatba hozta Hillier János tanítónak igazgatói kinevezését. A tanfelügyelőség tegnap Hillier János tanítót az igazgatói teendővel megbizta.

— **A villamos vezeték áthelyezése.** A városi villammű vezetékét tudvalevőleg a mostani dísztelen faoszlopokról a házakra erősítendő díszes és célszerűbb vastartókra helyezik át. Az elkészített terveket most a kereskedelmi miniszterium jóváhagyta és tegnap hozta magával Nagybecskerekre Ratkovszky Ödön kir. főmérnök, aki egyuttal megtartotta a vezeték áthelyezésére vonatkozó műszaki bejárást Beck Gyula villammű-vezető kíséretében. A főmérnök az áthelyezést igen célszerűnek és helyesnek mondotta s most már hozzáfoghatnak az áthelyezési munkához.

— **Tűzoltó-egylet Kis-Oroszon.** Rég ohajtott intézményt sikerült Kis-Orosz derék jegyzőjének, Gerő Károlynak faradozásával létesíteni, midőn folyó hó 5-én az ő buzgólkodása folytán megalakult az ottani önkéntes tűzoltó-egylet. Az említett napon délután 4 órakor a község háza tanácstermében megtartott értekezleten Gerő Károly jegyző szép szavakkal kifejtve az összejövetel célját, felhívta a jelenlevőket, hogy önkéntes tűzoltó-egyletet alakítsanak, egyuttal pedig ismertette a tűzoltói intézmény üdvös és hasznos voltát. A határozat után az értekezlet kimondta nyomban a megalakulást, melynek eredménye a következő: Belépett 52 tag, kik közül a következő tisztviselők választottak: Elnök Szerdahelyi Béla uradalmi ispán. Főparancsnok Gerő Károly közs. jegyző. Alparancsnok: Ördög Ferenc földmives. Parancsnokok: 1. Horváth Taksony urad. gyakornok. 2. Máthé Péter földm. Egyleti titkár: Wolfram Nándor tanító és kántor. Pénztárnok: Gazsó Mihály földm. községi bíró. Felelős elnök: Piller Andor urad. gépész. Tömlővezető: Oszter Péter badogos. Szakaszvezetők: 1. Czekó József, 2. István Márton, 3. Balázs László. Szeremester: Gedy Ferenc földmives. A megalakulás után Gerő Károly szép buzdító beszéd után a kisoroszi önkéntes tűzoltó-egyletet megalakultnak nyilvánította. A közösen megállapított alapszabályokat jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztik föl.

— **Az adójövedelem.** A városi adóhivatal most terjesztette be a február hónap befolyt pénzekről való elszámolást. Az elszámolás szerint február hónap adó címén összesen befolyt 97948 korona és 82 fillér. A múlt év február hónap befolyt 85430 korona és 24 fillér, tehát 12518 korona és 58 fillérral több mint tavaly.

— **A gyalogjárók rendbehozása.** A város részéről újabb tapasztalták, hogy több házi-

gazda, az ismételt felhívás dacára is, elmulasztotta a háza előtti gyalogjáró kiépítését. A városi tanács a tegnapi ülésben foglalkozott a dologgal s elhatározta, hogy a szabályrendelet értelmében utasítani fogja a városgazdát, hívja fel az illető házigazdát, hogy a gyalogjárójukat 30 nap lefolyása alatt hozzák rendbe, mert különben a város fogja azokat az illető házigazda terhére kiépíttetni.

— **A villammű üzemkimutatása.** A városi villammű igazgatósága most terjesztette a tanács elé a február havi üzemkimutatást. A kimutatás szerint ez év február havában összesen befolyt 11.340 korona és 57 fillér, a kiadás 6770 korona és 26 fillér, a tiszta nyereség tehát 4570 korona és 31 fillér.

— **A reformátusok adója.** A nagybecskereki ev. ref. egyházközség kérését intézte a városhoz, hogy a hitközségi adó, úgy, mint más hitfelekezeti adó, a városnál szedessenek be. A tanács a tegnapi ülésben a kérelemnek helyt adott s a hitközségi adó beszédésének a módját is megállapította.

— **Építési engedélyek.** Nagybecskerek város tanácsa legutóbb Nagy Mártonnak a Somogyi-utcában, Nikola Mitának az Écskai-utcában, Keks Ernésztinának pedig a Rákóczy-utcában felépítendő lakóházakra adta meg a szükséges engedélyt.

— **Tavaszi állatvizsgálat.** A földmivélségi miniszter rendelete értelmében, Fülep György városi állatorvos megkezdte a tavaszi állatvizsgálatot. Az állatvizsgálat eredménye nagyon kedvező, amennyiben eddig gyanús betegségit állatot nem találtak. Az állatvizsgálat folyik.

— **Az uszodatulajdonosok díja.** Nagybecskerek város tanácsa elhatározta, hogy az uszodatulajdonosoktól parthasználati-díj fejében a téli hónapokra kirótt 10 filléretet 1902. évi szeptember 1-ig visszamenőleg, be fogja hajtani.

— **Hangverseny.** A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete és a Harmónia férfi dalkör 1903. évi április hó 13-án husvét hétfőjén a kaszinó-társulat összes helyiségeiben táncdal egybekötött hangversenyt rendez. Műsor: 1. Soppé: Nyitány a szép Galathea című dalműből. Előadja a zenekör. 2. a) Mendelssohn „Vizi út”, b) Mendelssohn „Vadászok bucsuja” férfiarok. Előadja a Harmónia. 3. Henriquez Arthur: „Románca” tenor-szóló. Előadja Hermann Gusztáv ur, kíséri a Harmónia és a zenekör. 4. a) Abt Ferenc „Esti dal”, b) „Egyes egyedül” népdal. Előadja a Harmónia. 5. Eulenberg: „Erdei malom” Idyll. Előadja a zenekör. Belépő-díj személyre 2 kor., családjegy 5 korona. Kezdet 8¹/₂ órakor.

— **Április 11-ike és a posta.** A nagybecskereki postahivatal főnöksége közli, hogy a kereskedelmiügyi miniszter a munkaszünetnek a holnapi, április 11-iki napra történt felfüggesz-

tését 24.031. számú rendeletével hatályon kívül helyezte, miért is a posta- és távirahivatalok holnap a szokásos vasárnapi szolgálatot fogják tartani.

— **A kereplők.** Tudván tudják mindenek, hogy a Rómába költözött harangokat minálunk 10—12 éves jótörke fiúk pótolják, kik kereplővel a kezükben hirdetik hangos szóval, hogy misére, ebédre, vacsoraóra vagy vacsorára kell készülni. Derék gyerekek ők, kik ilyenformán nagy szolgálatot tesznek a közönségnek felekezeti különbség nélkül. Igaz ugyan, hogy az elnémult harangok e lelkes helyettesei nem egészen megbízhatók, mert hosszú körutjuk alkalmával bizony megesik, hogy a delet ³/₄ órakor hirdetik s a 3 órakor kezdődő isteni tiszteletre valamikor 4 óra felé invitálják az embert. No de ez megbocsátható dolog. Annnyival megbocsáthatóbb, mert köztudomás szerint a nyilvános óráink sem a legmegbízhatóbbak, amiről azok a szerencsétlenek regélhetnek, kik a rossz óra miatt késtek le valamelyik vonatról. De panasz érkezett hozzánk, hogy Nagybecskereken, mely város a legkisebb honpolgár tudomása szerint is Magyarországon fekszik, mindenféle német nyelven hirdetik az időt.

„Ihr Christen! laßt Euch hören,
Das Gristlein hat 12 Uhr geläutet.”

továbbá:

Die Weibchen
Und die Mädchen
Lauter den
Rein die Frauen.

avagy vers nélkül száraz prózában: „Das erste in die Messe”, „Das zweite in den Segen”.

Ha idegen ember hallja ezeket a gyerekeket, azt kell gondolnia, hogy a mi városunk valamely osztrák provinciának a székhelye. Nem kutatjuk, hogy kit terhel ezért a különösen most felelős generáció német voltaért a felelősség. De miután a kereplő gyerekeket a közönség fizeti, jogában áll tőlük megkövetelni, hogy ők is magyarsodjanak meg.

S hogy ezt elérjük, sem rendőri, sem más hatósági beavatkozásért nem kiáltunk, még a kultúregyletet sem szőlítjük sorompóba, hanem egyenesen a közönséghez fordulunk, a következőkre kérve minden magyar érzelmű családot: Ha holnap nagyszombaton beállítanak a kereplő gyerekek, tessék őket néhány szóval arra figyelmeztetni, hogy itt magyarok is laknak. Azután pedig méltóztatásuk hozzájuk eképen szólni:

— Nesze kalács, husvétitójás meg karajcár. De ha jövő esztendőre magyarul kiabáltok, még egyszer annyit kaptok. Ha nem akartok megmagyarosodni, nem lesz se kalács, se tojás, se karajcár.

Ha ezt holnap csak 50 házból fogják elmondani, meg vagyunk róla győződve, hogy az 1904-iki husvét alkalmával már magyar szóval szőlítjük a hívőket templomba. Tehát rajta!

— **Gépezetek vizsgálata.** A gőzgépezetek és gőzkazánfűtők vizsgálata a Temesvárot szervezett bizottság által 1903. évi április hó 25-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhely épületében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőhöz, Temesvár (Józsefváros, Hunyady-ut 23. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobb és árai igen olcsók.

— **Az utipodgyász elszállítása a lakásról.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint „A magy. kir. államvasutak központi városi menetjegyiroda” (Budapest IV. Vigadó-tér 1. sz.) az utazóközönség kényelmére a vasúton feladandó utipodgyászt előszóval, írásban vagy telefon útján való bejelentésre a székesfőváros IV—IX. kerületeiben fekvő lakásokon átveszi és azt megállapított szállítási díjak beszedése mellett saját hivatalos helyiségében vasúti podgyázként felveszi, az illető budapesti pályaudvarra kiszállítja s a kívánt vonathoz átadja. A bejelentésnek a központi menetjegyirodában a szándékolt utazást megelőző napon kell történnie. Az átadott podgyászra vonatkozó hivatalos bevényt és a szükséges vasúti menetjegyet a menetjegyiroda hivatalos helyiségében szolgáltatja ki vagy kívánatra 40 fillér díjért a lakásra is elküldi. Az említett menetjegyirodában, mely helyiségeiben egy idegenforgalmi iroda, olvasóterem, ethnográfiai

A leány hangja remegett.

— Bocsásson meg, hogy így beszélék önnel, tudom, hogy ez minden szokás ellen való — szólalt meg ismét Dubois. De az a vágyam, hogy viszont lássam önt, olyan forró, hogy meg kellett mindeszt mondanom. Ha beleegyeznek, hogy a feleségem legyen, azt hiszem, dicsekvés nélkül mondhatom, hogy az oldalamon megtalálná a boldogságot.

— El fogja felejteni mai találkozásunkat.

— Soha! ... De nem tetszem önnek? ... A kérésemet nevétségnek tartja!

— Ellenkezően. Nagyon megtisztelő rám; de azt is meg kell mondanom önnek, hogy nem mehetek férjhez a magam akarata szerint úgy, mint más. A családom olyan feltételhez köti a ferjhezmenetelét, amelyet be kell tölteni.

— Mi az a feltétel? Előre is mindenre igent mondom.

— Ne, ne tegye, megbánna!

— Megbánhat-e valamit az az ember, a ki nek ön lesz a felesége? Tegyen próbára!

— Jó, legyen — mondta a leány hirtelen elhatározással, erősen a szemébe nézve utitársának. — Az apám azt akarja, hogy a veje az utóda legyen a foglalkozásában.

— Ha csak erről van szó — felelte Dubois — egy pillanatig sem kételkedem abban, hogy az ön édesapjának a foglalkozása tisztességes.

— Tisztességes, igen! az apám ... hivatalnok.

— Nekem van kedvem a hivatalnokai pályára.

— Az igazságügyminiszterium hivatalnokai s nagyon fontos állása van.

— Helyes. Amint látta, én is jogász vagyok. Elég ennyi?

— Teljesen.

— Nos, eddig ugyanis haboztam, hogy milyen pályát választzak. Most ez a kérdés meg van oldva a számomra.

— Régi családi hagyomány ez nálunk — folytatta a fiatal leány. — Ha fiu nines, aki követné az apját, akkor a vőnek kell követni, ettől az apám semmi esetre el nem áll.

— Bizonyára sokan pályáznak arra a hiva-

talra — szolt az ifju udvariasan s megakarta csókolni a leány kezét.

— Ön az első.

— S remélem, az utolsó is leszek — s olyan rajongó szemmel nézett a leányra, hogy az zavarodotán sütötte le a szemét.

— A jövő majd megmutatja — mondta halkan; aztán így folytatta: — A bevásárlásaimmal készen vagyok.

— Nekem sines több látogatásom. Tehát rendben van a dolog; ön megengedi, hogy hazakísérjem s bemutatkozzam az édesapjának?

— Mondjon le erről a szándékáról — esdekített a leány még egyszer.

— Most? ... Soha! Lehetetlen!

— Nos hát ... jöjjön, aminek jönni kell ... ön maga akarta ... A szüleim Auteuilben laknak — s megmondta a kocsisnak a házszámot.

A bérkocsi csinos kis villa előtt állt meg; dühödő kutyaugatás lett hallható; egy nőcseléd kinyitotta az ajtót.

— Csendesesen, Szultán! — kiáltott rá a leány egy óriási doggra, amely eléjük ugrott.

Aztán megint a kísérőjéhez fordult s így szolt neki:

— Itthon vagyunk. Kérem, jöjjön utánam. Együtt léptek be a földszinten egy csinos tágas szobába; ott ült egy idősebb ur és egy idősebb asszony. A férfi olvasott, a nő valami kézimunkán dolgozott; mindkettő jómódu tiszt polgári körből valónak látszott.

A leány üdvözölte szüleit s aztán pár szóval elmondta a találkozásukat. S míg a két öreg szerető szemmel nézett szép leányára, ez a következő szavakkal fejezte be elbeszélését.

— Dubois ur elkísért egész időig, mert az a kívánsága, hogy bemutatkozzék neked, édesapám.

S aztán odafordulva a fiatal emberhez, bemutatón szolt:

— Dubois ur ... az apám ...

S megmondta a nevét ... ismeri név volt ...

A fiatal ember borzadva rettent össze s kezével a szék támlájához kapott, hogy el ne essék.

A hóhér állt előtte.

Edmond Fourier.

*) Ők persze azt mondják: „Gristlein”.

és házi iparbazár, továbbá egy tudakozó iroda fürdők számára létezik a szükséges összes különféle menetjegyek, még pedig a tervezett utazás megkezdése előtt már néhány nappal elébb is megválthatók és ugyanott bármely utazási ügyben szóval vagy írásban díjmentes felvilágosítás nyerhető.

A boldogult Kneipp páter érdeme volt az, hogy ő hívta fel legelőször az általános figyelmet az egészségileg oly értékes maláta kávéra, a melyet azután Kathreiner egy sajátzerü találmánya által a babkavé izével oly kitűnő módon előállított. Ebben még ma is lényegesen különbözik ez az egyedül valódi „Kneipp-kavé” minden egyéb hasonló gyártmánytól, és az okból Kneipp páter egyedül és minden időkre a Kathreiner céget ruházta fel azzal a joggal, hogy a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéja részére az ő nevét és arcképét védjeggyel használhassa. Ennek dacára mégis a közönség hátrányára egyszerűen pörkölt árpat vagy malátát árusítanak hamisan „Kneipp-kavé” gyanánt. Ettől óvandó, kérjük mindég határozottan a valódi „Kathreiner-féle” Kneipp-maláta kávé az eredeti csomagokban, melyek a Kneipp páter védjegyet és a Kathreiner nevet viselik.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Nagyösziek a szegedi esküdtbíróság előtt. Szegedről írják: A szegedi kir. büntető törvényszék, mint sajtóbíróság, tegnap folytatta a nyomtatvány utján elkövetett rágalmozás vétségével vádolt „Nagyösziek népbank mint részvénytársaság” igazgatóság elleni tárgyalást. A bonyodalmas sajtótárgyalás két napra volt kitűzve, de a bíróság még tegnap is a tanú kihallgatásoknál tartott és így ítéletre csak holnap kerül a sor. A vád és védbeszédek is sok időt fognak igénybe venni, mivel mind a nyolc vádlottnak van védője. A tegnapi tárgyaláson először Stefan Péter nagyösziek földmivest, aki 1900-ban felügyelő-bizottsági tagja volt a népbanknak, hallgatták ki. Az igazgatóság által szerkesztett üzleti jelentést nem írta alá s nem is emlíkszik tartalmára. Rövid idővel a jelentés elkészítése után meggyőződött az igazgató ellen emelt vádak valódiságáról s ezek bizonyítására eseteket említ föl. Végül György földmives 1900. december havában megjelent a népbank helyiségében s 800 korona kölcsönt kért 4 óra. Dacára annak, hogy 5—6 ezer korona értékű vagyona van s dacára annak, hogy kezesként vejét jelentette be, akinek több mint 50—60 ezer korona értékű ingatlana van, az igazgató megtagadta a kölcsönt. Okul azt hozta föl Wolf, hogy kevés pénze van az intézetnek, holott tanu tudomása szerint Wolf éppen abban az időben visszleszámított kör lbelül 30—35 ezer korona értékű váltót. A visszautasítás után tanu és veje kijelentette, hogy életükben soha nem fordulnak kölcsönért az intézethez, sem betétet nem helyeznek el a népbanknál. Renard János nagyösziek szövetekezeti igazgató szintén kölcsönért fordult a népbankhoz. Renardnak 32 ezer korona értékű tehermentes ingatlana van. Tanunak 1200 koronára lett volna szüksége, de Wolf őt is elutasította. Az mondta neki, hogy a szövetekezethez forduljon kérelmével, mert annak a tagja. Róth Ferenc nagyösziek földmives több ízben fordult kölcsönért Wolf igazgatóhoz, aki olesőbb kamatláb mellett adott előlegeket, mint a népbank. Tudomása van róla, hogy testvérenek is hitelezett Wolf saját pénzéből. A többi kihallgatott tanuk, névszerint Bajer Miklós dr. nagyösziek ügyvéd, Aron János, Wolf Antal, Vive Péter, Schádé József, Witye Miklós, Marter Miklós, Meinenberger József, Kölsch Domonkos és Neszler József nagyösziek földmivesek eskü alatt tett vallomásaikkal megerősítették az igazgatóság által aláírt jelentés tartalmának valódiságát s ennek igazolására mindegyik tanu eseteket említ föl. A tárgyalást ma folytatják.

Közgazdaság.

Közügylések.

Április 13. A „Zsigmondfalvai hitelszövetkezet” közgyűlése.
Április 19. A torontáli helyi érdekű vasutak alkalmazottai fogvasztási szövetkezetének felszámolási közgyűlése.

Állatbetegségek. A földmivelésügyi miniszterium közlése szerint Torontál vármegye területén a következő állatbetegségek észleltettek a legutóbbi időben:

Veszettség:

csenei j. Nagyjécsa 1 u.,
nagykikindai j. Mokrin 1 u.,
zsombolyai j. Zsombolya 1 u., Szenthubert 1 u.,
Nagykikinda v. 1 u.

Takonykór és bőrféreg:
nagyszentmiklósi j. Valkány 1 u.,
törökbecsei j. Törökbecse 1 u.,
törökkanizsai j. Torontáljózseffalva 1 u.

Ragadós száj- és körömfájás:
csenei j. Csatád 1 u., Gyertyámos 11 u.,
párdányi j. Szerbittebe 1 u.

Ivarszeri hólyagos kiütés:
csenei j. Gyertyámos 5 u.

Rühkór:

alibunári j. Románpetre 1 u.,
antalfalvai j. Antalfalva 2 u., Crepája 1 u., Jar-
kovác 7 u., Lajosfalva 9 u., Oppova 1 u.,
Ozora 1 u., Tomasevác 5 u., Torontál-
sziget 1 u., Torontálvásárhely 1 u.,
bánlaki j. Karácsonyiliget 5 u., Nagymagitta 14 u.,
csenei j. Klári 1 m., Szerbesene 1 u., Ujvár 1. l.,
módsi j. Bóka 1 u., Tógyér 4 u.,
nagybecskereki j. Bótos 1 u., Ittvornok 1 u., Orlovát
2 u., Rudolfsnád 2 u., Torontál-
erzsébetlak 2 u.,
pancsovai j. Révaujfalva 1 u.,
párdányi j. Ivánda 1 u., Magyarittele 1 u., Otelek
1 u., Szerbittebe 1 u.,
perjámosi j. Sáralfalva 2 u.,
törökkanizsai j. Jazova 1 u.

Sertésorbánc:

nagybecskereki j. Jankahid 1 u.,
párdányi j. Csebzsa 1 u.,

Sertésvész:

nagybecskereki j. Nagytorák 1 u.,
nagykikindai j. Mokrin 1 u.,
párdányi j. Gyűlvész 3 u., Magyarittele 1 u.,
Nagykikinda v. 1 u.

Ingtalanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1903. évi március hó 27-től 1903. évi április hó 9-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltások történtek:

Kollarov Milán tulajdonát képező 3 hold szántó-
földet megvette Devity Stéva 2412 korona 84 filléért.

Vorgity Tina tulajdonát képező 98 négyszögöl ház-
helyet megvette Szűcs László és Anna 240 koronáért.

Mallinger Lajos tulajdonát képező 2058. öi. számú
házat megvette Eckert János és Teréz 1800 koronáért.

Csuresin Márkó és Velinka tulajdonát képező II/2/30
öi. sz. ház és ház hely felét megvette Csuresin Ráda 200
koronáért.

Momirszki Szvetozár tulajdonát képező 1214. öi. sz.
ház felét megvette Momirszki Gyurka 500 koronáért.

Mihajlov Száva tulajdonát képező 898. öi. számú
házat elajándékozta Sztajadinov László és Zsivkónak.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1903.
évi április hó 10-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	6.10 korona
kétszeres		7.20
rozsa		6.—
árpa		5.00
zab		6.10
kukorica		5.90
repece		10.—
széna I.		3.—
II.		2.50
szalma I.		1.50
II.		1.—
burgonya 50		4.—
marhahús I. 1 kilogr.		—96
II.		—88
borjúhús		1.20
disznóhús		1.04
juhús		—80
zsír		1.80

TÁVIRATOK.

Nagypéntek az udvarnál.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből táviratozzák: A Burgtempomban a nagypénteki ájtatosságot a szokásos áhitattal és ünneplésséggel ülték meg. A szertartásokon jelen volt a király, a főhercegek, az udvari és állami méltóságok.

A dán trónörökös Sopronban.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kopenhágából táviratozzák, hogy a dán trónörökös kedden gyermekeivel együtt Sopronba utazik a schaumburg-lippe herceg látogatására.

A villamos vasutasok sztrájkja.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A közuti villamos vasut alkalmazottainak sztrájkja még mindig tart. A sztrájkolók vasárnapra tüntető körmenetet jelentettek be a rendőrségnek.

Rablógyilkosság a fővárosban.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kubinyi Mari varróleányt ma reggel lakásán meggyilkolva találták. A lakása összevissza volt forgatva, értéktárgyai hiányzanak s így valószínű, hogy a leány rablógyilkosság áldozata. A rendőrség széleskörű nyomozást folytat az eddig ismeretlen gonosztevő ellen.

Horvát tüntetés Dalmáciában.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zenkből jelentik, tegnapelőtt mintegy 200 horvát gyűlt össze a városban kívül s a közeli S. Martino helységbe vonultak, hol értekezletüket tartották, melyen Horvátország pénzügyi függetlenítése mellett tartottak beszédeket. Az értekezlet után menetben horvát zászlók alatt visszaindultak Zengbe. Utközben horvát hazafias dalokat énekeltek és zajosan zsvióztak. A főterre érve, rendőrök várták a tüntetőket, mire ezek csendben szétszoltak.

Halál utközben.

Temesvár, április 10. (A „Torontál” ered. távirata.) Deutsch Armin, a híres bécsi Deutsch testvérek nagykereskedő cég főnöke Bécsből Bukarestbe utaztában Temesvárott hirtelen meghalt. Szívizsélhűdés ölte meg.

A bródi vasúti lopás.

Budapest, április 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pécsről jelentik, a bródi állomásnál történt 22.000 koronás lopás ügyében vártalan fordulat történt. A vizsgálat során ugyanis olyan adatok merültek föl, amelyek arra vallanak, hogy a lopással gyanúsított és le is tartóztatott Izma y József vasúti pénztáros ártatlan. A nyomozást most egész új irányban folytatják ebben a titokzatosnak látszó ügyben és remélik, hogy a tetteseket rövid idő alatt kézrekeríthetik.

Tőzsde a mai ünnep miatt zárva.

Nyíltér.*

Az emberiség 70 százaléka

étvágytalanságban, emésztési zavarokban és rendellenes anyagválasztásban szenved és valamennyi azt tapasztalhatta, hogy ezen bajok által általános közérzületük és ezáltal életkedvük és tetterejök hanyatlak. Legkevesebben tudják azonban, hogy ezen tünetek mily rossz következményekkel járhatnak. Pedig mily egyszerű módon lehet itt segíteni! A naponkénti borhoz rohitschi „Tetapom-forrásvizet” kell inni vagy makacsabb esetekben rohitschi „Styria-forrásvizet”, melynek korán reggel (egy órával a regeli előtt) véve, kitűnő hatása van.

320/b—1.1

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1902. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p.

Pancsováról: délután 5 óra 55 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este

7 óra 15 p.

Módszról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel

6 óra 28 p.

Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.

Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 26 p.

este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 50 p.

Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra:

reggel 3 óra 33 p.

Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 54 p.;

délután 5 óra 10 p.

Módszra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt

11 óra 38 p.

